

DECIZIE

10 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iuliana Oprea
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Bivol Sergiu în interesele recurentului Sahanovschi Sergiu împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2014 adoptată în cauza civilă intentată la cererea depusă de Vlaicu Angela împotriva Oficiului de Stare Civilă și Tornea Margareta privind constatarea faptului juridic,

constată:

La 05 martie 2014, Vlaicu Angela a depus în instanța de judecată o cerere în care a solicitat constatarea faptului gradului I de rudenie tată-fiică, dintre Vlaicu Angela și Tornea Alexandru.

În motivarea cererii petiționara Vlaicu Angela a reiterat că mama ei Vlaicu Margareta, s-a aflat în relații de căsătoriei cu tatăl ei biologic Vlaicu Ion din 30 ianuarie 1996 pînă la 20 mai 1970, dată cînd căsătoria dintre soți a fost desfăcută. Vlaicu Margareta după divorț a revenit la numele ei de familie Lozan. Ulterior, la 10 decembrie 1972, Lozan Margareta s-a căsătorit cu Tornea Alexandru, iar la 19 ianuarie 1973 s-a născut fiica Tomea Victoria.

Se susține că la 04 septembrie 2013, Tornea Alexandru a decedat, iar în timpul vieții, între Tornea Alexandru și Vlaicu Angela existau raportul de tată-copil, însă nu au stabilit legal gradul de rudenie. În timpul vieții lui Tornea Alexandru, ultimul i-a asigurat îngrijirea, creșterea și educația necesară, iar ea la rîndul său, i-a asigurat întreținerea și suportul necesar în perioada spitalizării lui.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 aprilie 2014 s-a admis cererea Angelei Vlaicu. S-a constata faptul gradului I de rudenie tată-fiică între Tornea Alexandru născut la 23 aprilie 1941- decedat la 04 septembrie 2013 și Vlaicu Angela născută la 31 martie 1967.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2014 s-a restituit cererea de apel depusă de Sahanovschi Sergiu, ca depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 26 iunie 2014 avocatul Bivol Sergiu în interesele lui Sahanovschi Sergiu a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2014, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, și admiterea minorei Sahanovschi Sofia în calitate de persoană interesată.

Consideră că încheierea instanței de apel este ilegală și nemotivată. Instanța de apel a apreciat doar materialele dosarului fără a constata că nu au fost atrași în proces în calitate de persoană interesată la soluționarea cauzei în fond. În instanțele investite

cu judecarea fondului au fost privați de posibilitatea de a interveni în proces în scopul apărării drepturilor și intereselor legale ale minorei Sahanovschi Sofia, care este moștenitor legal a decedatului Tornea Alexandru.

Susține că instanța de fond la examinarea cauzei nu a constatat cercul participanților la proces și existența sau inexistența unui litigiu. Vlaicu Angela nu a fost și nici nu poate fi fiica decedatului Tornea Alexandru, deoarece aceasta este fiica biologică a lui Vlaicu Ioan. Neatragerea în proces a minorei Sahanovschi Sofia în calitate de persoană interesată la soluționarea cererii de constatare a faptului ce are valoare juridică de către instanța de fond și prin restituirea de către instanța de apel a cererii de apel s-a încălcat grav principiile fundamentale ale dreptului procesual civil, și principii garantate și de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, minora Sahanovschi Sofia fiind privată de dreptul de acces la justiție. În hotărârea primei instanțe lipsesc temeiurile de drept care au stat la baza adoptării hotărârii.

Invocă că prin restituirea apelului ultima a fost privată de dreptul de a-și restabili drepturile patrimoniale lezate.

În conformitate cu art. 425 Cod de Procedură Civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul declarat la 26 iunie 2014, este depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de Procedură Civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând materialele dosarului, încheierea recurată prin prisma motivelor de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis și casată încheierea instanței de apel din 12 iunie 2014, din următoarele considerente.

S-a constatat că Judecătoria Buiucani mun. Chișinău prin hotărârea din 15 aprilie 2014 a stabilit faptul gradului I de rudei tată-fiică între Tornea Alexandru născut la 23 aprilie 1941- decedat la 04 septembrie 2013 și Vlaicu Angela născută la 31 martie 1967. Petiționara în cererea înaintată a indicat ca persoane interesate doar Oficiul Stării Civile și pe Tornea Margareta. Prin urmare prima instanță la judecarea cauzei în fond urma să constate și să antreneze în proces toate persoanele cărora li se poate afecta un drept în legătură cu constatarea unui fapt.

Reieșind din prevederile art.183 alin.2) lit. c) Cod de procedură Civilă pregătirea pentru dezbatere judiciară este obligatorie pentru orice pricină civilă și are ca scop stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane.

Instanța de recurs menționează, că obligativitatea stabilirii corecte de către instanța de judecată a cercului participanților la proces derivă din prevederile art.185 alin.(1) lit. c) Cod de Procedură Civilă, care statuează expres că judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbaterile judiciare, soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copârâților și intervenienților, le explică drepturile și obligațiile procedurale.

Colegiul, conchide că instanța de fond nu s-a conformat prevederilor legale pertinente și nu a asigurat antrenarea corespunzătoare în a tuturor participațiilor în procesul de judecată, iar instanța de apel aplicând prevederile art. 369 alin. (1) lit. d)

nu a corectat omisiunea respectivă, deși drepturilor și obligațiunilor subiecților li se aduce atingere directă.

Instanța de recurs reiterează că, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inherent tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25 februarie 1982). Or, din moment ce drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, dar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09 octombrie 1979).

În această ordine de idei, Colegiul conchide că, părțile trebuie să-și legitimeze dreptul lor de a sta în instanță. Obligația de legitimare a calității procesuale revine reclamantului care trebuie să își justifice atât calitatea sa procesuală activă cât și calitatea procesuală pasivă a celui chemat în instanță. Instanța este, însă obligată să verifice existența calității procesuale active și pasive, chiar din oficiu, deoarece raportul juridic procesual se întemeiază doar pe un raport juridic de drept material existent. Or, prin neatragerea în proces a minorei Shanovschi Sofia, ultima a fost privată de posibilitatea a-și apăra drepturile încălcate.

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că instanța de apel urmează să examineze cererea de apel în fond, ținând cont de cele menționate mai sus, să creeze condiții obiective și reale participanților la proces pentru realizarea drepturilor lor procedurale.

La rejudecarea pricinii, instanțele ierarhic inferioare urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul participanților la un proces echitabil.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, temeiurile invocate de către recurent sunt întemeiate iar, încheierea instanței de judecată este neîntemeiată și ilegală, eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2014 cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Cod de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de avocatul Bivol Sergiu în interesele recurentului Sahanovschi Sergiu.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2014, cu restituirea pricinii spre judecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iuliana Oprea

Judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari